

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΒΑΣΙΛ. Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1963

1. Γιατί προσεύχομαι.

Ἄν ἦμουν φτερωτὸ πουλί,
μὲ τὴ λαλιὰ τὴν πιὸ καλὴ
τὸ Σύμπαν θὰ ξυπνοῦσα.
Ἄν ἦμουνα μιὰ λουλουδιά,
τὴν πιὸ γλυκειὰ μου μυρωδιά
στὸ Σύμπαν θὰ σκορποῦσα.

Εἶμαι παιδάκι γνωστικὸ
κι ἔχω ψυχὴ καὶ λογικὸ
κι ἔχω καρδιὰ μὲ πίστι.
Γι' αὐτὸ πλαγιάζω ἢ ξυπνώ,
προσεύχομαι καὶ ἀνυμνῶ
τοῦ Σύνπαντος τὸν Κτίστη.

Γεώργιος Βιζυηνός

2. Με τὴν μητέρα στὸ σχολεῖο.

Εἶναι πρωί. Ὁ Θανάσᾱκης κοιμᾱται ἀκόμα.
Ἡ μητερούλα τὸν σκουντᾱ ἄπαλά.

- Εὐύπνα, τοῦ λέγει, παιδάκι μου. Σήμερα τὸ
σχολεῖο ἀνοίγει. Πρέπει νὰ ἐτοιμασθῆς, γιὰ νὰ
πᾱμε.

Ὁ Θανασάκης ἐξυπνᾷ. Βλέπει τὴν μητερούλα του καὶ χαμογελᾷ. Ἐπειτα σηκώνεται καὶ ἐτοιμάζεται.

Σὲ λίγο εὐρίσκεται ἐμπρὸς στὸ εἰκόνημα. Κάνει τὴν προσευχή του:

- Παναγία μου. Βοήθησέ με νὰ πηγαίνω στὸ σχολεῖο. Φώτισε τὸν νοῦ μου νὰ μάθω γράμματα. Χάρισέ μου ὑγεία. Φύλαξε γερούς τοὺς γονεῖς μου καὶ ὅλον τὸν κόσμον.

Προτοῦ ξεκινήσουν, ἡ μητέρα τὸν προσέχει καλά. Τὸν παρατηρεῖ ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω.

Βλέπει τὰ μαλλάκια του τὰ κτενισμένα. Τὸ πρόσωπό του νὰ λάμπη κατακάθαρο. Τί ὁμορφος ποὺ εἶναι τώρα ὁ Θανασάκης της! Τώρα ποὺ θὰ πηγαίῃ στὸ σχολεῖο!

Στὸ δρόμο ἀνταμώνουν καὶ ἄλλα παιδιά. Ὅλα εἶναι χαρούμενα. Ἡ μητέρα καμαρώνει, ποὺ ὁ γιός της εἶναι στὴ δευτέρα τάξη.

- Πότε κιόλας ἐμεγάλωσε; Λέγει μόνη της!

Ὅταν ἔφθασαν στὸ σχολεῖο, ἐζήτησαν τὸν δάσκαλο. Ἐκεῖνος ἐβγῆκε καὶ ἐφώνησε:

- Ὅριστε μέσα, κυρία Ἀμαλία. Ἐφέρατε τὸν Θανασάκη σας; Πέρυσι ἔμεινα πολὺ

εὐχαριστημένος. Κι ἐφέτος ἐλπίζω νὰ εἶναι καλὸς μαθητής. Στὶς διακοπὲς τὸν ἔβλεπα. Δὲν ἔκανε ἀταξίες. Ἦταν φρόνιμος.

Ὅταν ὁ δάσκαλος τὸν ἔγραψε, ὁ Θανασάκης ἔσκυψε καὶ τοῦ ἐφίλησε τὸ χέρι. Ὁ δάσκαλος ἐχάρηκε πολὺ, πὺ ξαναεἶδε πάλι τὸν καλὸ τὸ μαθητὴ, τὸν Θανασάκη.

3. Κάτι πὺ ἔγινε μὲ μικρὰ παιδάκια.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα, τὴν ὥρα πὺ τὰ παιδιὰ θὰ ἔμπαιναν στὴν αἴθουσα, ἓνα ἀπ' αὐτά, ὁ Χαρίλαος, ἔκαμε κάτι, πὺ δὲν ἦταν σωστό.

Εἶχε ξεχάσει, φαίνεται, πὺς ἔπρεπε νὰ μπαίνη μὲ τάξι καὶ ἡσυχία. Καὶ ἐστρύμωξε δυὸ μικροὺς, τὸν Ἄνδρέα καὶ τὸν Νίκο, στὸν τοῖχο. Τοὺς ἔκαμε νὰ πονέσουν.

Στὸ δάσκαλο ἔκαμε κακὴ ἐντύπωσι αὐτό, πὺ ἔγινε. Ἐπεριποιήθηκε τοὺς μικροὺς κι ἔκαμε παρατηρήσεις σ' αὐτόν, πὺ ἔφταιξε.

- Δὲν τὸ ἐπερίμενα ποτὲ αὐτὸ ἀπὸ ἐσένα, Χαρίλαε. Μεγάλος μαθητής ἐσύ, νὰ εἶσαι τόσο ἀπρόσεκτος! Νὰ μὴ ξέρης πὺς βγαίνουν καὶ πὺς μπαίνουν στὴν αἴθουσα! Τί νὰ τὰ

κάνωμε, παιδί μου, τὰ γράμματα, ὅταν λείπη ἡ καλὴ συμπεριφορά;

Τὶς παρατηρήσεις αὐτὲς τὶς ἐπρόσεξαν καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταί. Καί, σὰν παιδιὰ φιλότιμα, ἐσκέφθησαν νὰ μὴ ξανασυμβῆ αὐτὸ.

Ἐνας μεγάλος μαθητής, ὁ Παναγιώτης, εἶπε:

- Παιδιά! στὰ διαλείμματα ν' ἀφήνωμε τοὺς μικροὺς νὰ περνοῦν πρῶτοι καὶ ν' ἀκολουθοῦμε οἱ μεγάλοι. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ τοὺς σπρώχνωμε καὶ νὰ τοὺς κάνωμε νὰ πονοῦν.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα πάλι ἕνας κύριος ἔφερεν ἕνα μικρόν, τὸν Δημητράκη, κρατῶντάς τον ἀπὸ τὸ χέρι. Ὁ δάσκαλος μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ τὴν ὥρα ἐκείνη ἦταν στὴν αἴθουσα.

- Μὲ συγχωρεῖτε, ποὺ σᾶς διακόπτω, εἶπεν ὁ κύριος. Ἄλλ' ἐνόμισα, πὼς ἔπρεπε νὰ ὀδηγήσω ἐδῶ αὐτὸν τὸν μαθητὴ σας. Ἐπαιξε μὲ τοὺς βόλους στὴ μέση τοῦ δρόμου. Καί, καθὼς ἐπήγαινε μὲ καλπασμὸ ἕνα ἄλογο, παρ' ὀλίγο θὰ τὸν ἐπατοῦσε.

Ὁ δάσκαλος εὐχαρίστησε τὸν κύριο, ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ περιμαζέψῃ τὸν μικρόν.

Έδωσε μερικές συμβουλές στο παιδάκι και τὸ ἔβαλε νὰ καθίσει στὴ θέση του.

Τὸ πράγμα ὅμως ἔκαμε καὶ στὰ μεγάλα παιδιά καὶ στὸ δάσκαλο ἐντύπωση.

4. Φροντίδες γιὰ τοὺς μικροὺς.

Ὅταν ἐκτύπησε διάλειμμα, ὁ δάσκαλος ἐκάλεσε τὰ παιδιά καὶ μαζί με αὐτὰ καὶ τὸν Δημητράκη.

- Ἐλα ἐδῶ, παιδάκι μου! Ἔτσι κάνουν, ὅταν ξεκινοῦν γιὰ τὸ σχολεῖο; Παίξουν ποτὲ στὴ μέση τοῦ δρόμου με τοὺς βῶλους;

- Δὲν ἔκαμα καλά, εἶπεν ὁ Δημητράκης φοβισμένα.

- Βέβαια δὲν ἔκαμες καλά. Λίγο ἔλειψε νὰ σὲ πατήση τὸ ἄλογο. Ἄν δὲν εὐρισκόταν ἐκεῖνος ὁ καλὸς κύριος, θὰ μπορούσες νὰ πάθης κακό.

Ὁ καημένος ὁ Δημητράκης ἐκοίταζε μὲ τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια του τὸν δάσκαλο, ἐκοίταζε καὶ τὰ παιδιά. Τώρα φαίνεται, πὼς ἐσκεπτόταν τὸν κίνδυνο. Ἡ Μαίρη, ἓνα ἔξυπνο κοριτσάκι, εἶπε:

- Καὶ ἄλλα παιδιά, κύριε, κάθονται στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ παίζουν. Καὶ αὐτὰ μπορεῖ νὰ τὰ πατήση κανένα ἄλογο. Ἐγώ, ὅταν ξεκινῶ γιὰ τὸ σχολεῖο, ἔρχομαι ἴσια. Δὲν στέκομαι πουθενά, οὔτε στὰ μαγαζιά οὔτε στὴν ἀγορά.

- Καλὰ κάνεις, Μαίρη, τῆς εἶπεν ὁ δάσκαλος. Στοὺς δρόμους, πὸν περνᾷ κόσμος καὶ αὐτοκίνητα, χρειάζεται προσοχή. Γίνονται πολλὰ δυστυχήματα στοὺς ἀνθρώπους, πὸν δὲν προσέχουν.

Ἐνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα παιδιά εἶπε:

- Δὲν εἶναι καλά, κύριε, ὅταν βλέπουμε μικρούς, νὰ τοὺς παίρνουμε στὸ σχολεῖο μαζί μας;

- Εἶναι πολὺ καλὸ αὐτὸ καὶ νὰ τὸ κάνετε.

Τὰ μικρὰ παιδιὰ ξεχνιοῦνται στὸ δρόμο. Ἐσεῖς, πὺ εἶσθε μεγαλύτεροι, νὰ τοὺς ἔχετε σὰν ἀδελφάκια. Εἶδατε πόση ἀγάπη ἔδειξεν ὁ ξένος κύριος, πὺ μᾶς ἔφερεν ἐδῶ τὸν Δημητράκη, εἶπεν ὁ δάσκαλος.

5. Μὲ τὸν πατέρα στὸ βιβλιοπωλεῖο.

Τί χαρὰ πὺ δοκιμάζει, σήμερα ὁ Θανασάκης! Πηγαίνει στὸ βιβλιοπωλεῖο μᾶζι μὲ τὸν πατέρα του.

Σωστὸ πανηγύρι ἔχουν ἐκεῖ τὰ παιδάκια. Ἄλλα ἀγοράζουν κασσετίνες, ἄλλα τετράδια. Μερικὰ ἔχουν στὸ χέρι κονδυλοφόρους.

Τί πλοῦτος ἀπὸ βιβλία! Τί σάκκες. Τί εἰκόνες! Τί μελανοδοχεῖα! Πόσα ἄλλα ὠραῖα πράγματα!

Ὁ Θανασάκης κοιτάζει τὶς σάκκες καὶ τὶς θουμάζει. Ἡ περυσινή, ποῦ εἶχεν, ἐχάλασε.

- Διάλεξε ὅποια θέλεις, παιδί μου, τοῦ λέγει ὁ πατέρας.

Ναί. Ἄλλ' αὐτὲς εἶναι τόσες πολλές. Τί εἶδους νὰ διαλέξῃ; Ἀπὸ δέρμα; Ἀπὸ ὕφασμα; Ἀπὸ μουσαμᾶ; Ἀπὸ τί;

- Νὰ ἀγοράσετε μιὰ ἀπὸ δέρμα, τοὺς ἐσύστησεν ὁ βιβλιοπώλης. Μιὰ φορὰ θὰ δώσετε τὰ χρήματα, πρέπει νὰ πιάσουν τόπο. Νὰ σᾶς δώσω μάλιστα μιὰ, ποῦ νὰ κλειδώνῃ.

Καί, πραγματικὰ τοὺς ἔδωκε μιὰ, ποῦ ἐκλειδώνε. Ἄρесе καὶ στὸν πατέρα καὶ στὸ παιδί. Ὑστερα ἀγόρασαν ἓνα καλοντυμένο βιβλίο. Ἀγόρασαν καὶ μολύβια καὶ τετράδια.

- Θέλω καὶ μιὰ κασσετίνα καινούργια, πατέρα, ἐζήτησεν ὁ Θανασάκης.

- Κασσετίνα ἔχεις, παιδί μου, τὴν περυσινή. Ἄς κάμωμε κάποια οἰκονομία. Δὲν ἔχομε καὶ πολλὰ χρήματα.

Τώρα ὁ Θανασάκης ἔγινε σωστός μαθητής. Τίποτε δὲν τοῦ λείπει. Σάκκα, βιβλίο, τετράδια, μολύβια. Ἀργότερα δ' ἀγοράση πέννες, μελάνη, κονδυλοφόρο καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειασθῆ. ὦ! μὲ τί ὄρεξι γυρίζει στὸ σπίτι! Πετᾶ ἀπὸ χαρά. Ἡ μητέρα καὶ ἡ θεία του τὸν καμαρώνουν. Τὸν δέχονται μὲ χίλιες δυὸ εὐχές. Ὁ Θανασάκης χαϊδεύει τὴ σάκκα του καὶ τὸ βιβλίο. Κοιτάζει ὅλες τὶς εἰκόνες καὶ χαμογελᾷ. Εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰ πράγματα, ποὺ τοῦ ἀγόρασεν ὁ πατέρας.

6. Τί μ' ἀρέσει.

Μ' ἀρέσουν τὰ στολίδια,
σὰν εἶναι γιορτινά.
Μ' ἀρέσουν τὰ παιγνίδια,
σὰν δὲν ἔχω δουλειά.

Μὰ βέβαια ἀπ' τὰ δύο

μ' ἀρέσει πιὸ πολὺ
τὸ ὄμορφο βιβλίο,
ποὺ τέρπει κι ὠφελεῖ.

Γιατὶ τὸ ξέρουν τόσοι,
πὼς τὸ καλὸ παιδὶ
στολίδι ἔχει τὴ γνῶσι
καὶ τέρψι τὴ σπουδῆ.

Γεώργιος Βιζυηνός

7. Τὸ καινούργιο βιβλίο.

Τί μεγάλη χαρά, ποὺ ἔχουν τὰ παιδιὰ σήμερα!
Ἀγόρασαν ὅλα καινούργιο βιβλίο. Τὸ κοιτάζουν
καὶ δὲν τὸ χορταίνουν. Τί ωραῖο ἐξώφυλλο! Τί

ζωγραφιές! Τί καθαρά γράμματα!

- Αλήθεια, παιδιά! Ποιός τὸ φτειάνει τὸ βιβλίο; εἶπεν ὁ Ζαφείρης.

- Ὁ βιβλιοπώλης, λέγει ἡ Μαρίτσα. Ἀπ' αὐτὸν δὲν τὸ ἀγοράζομε; Ἐ! αὐτὸς τὸ φτειάνει.

Ἄλλο πάλι παιδὶ ἔλεγε, πὼς τὸ φτειάνει ὁ βιβλιοδέτης.

Τὴν συζήτησι τὴν ἄκουσε καὶ ὁ δάσκαλος καὶ τοὺς εἶπε:

- Οὔτε ὁ βιβλιοπώλης, παιδιά μου, τὸ φτειάνει τὸ βιβλίο οὔτε ὁ βιβλιοδέτης. Γιὰ νὰ γίνῃ ἐργάζονται πολλοί. Καὶ πρῶτα - πρῶτα αὐτός, πὺ τὸ γράφει. Τὸ ὄνομά του τὸ βλέπετε στὸ ἐξώφυλλο. Γιὰ νὰ τὸ γράψῃ χρειάζεται καιρό. Ὑπάρχουν βιβλία, πὺ, γιὰ νὰ γραφοῦν, χρειάζονται χρόνια.

- Χρόνια! εἶπαν μερικὰ παιδιά μὲ ἀπορία.

- Βέβαια, ἐτόνισεν ὁ δάσκαλος. Ὑστερα ἔρχεται ὁ ζωγράφος, πὺ κάνει τίς εἰκόνες. Καὶ αὐτός κοπιάζει πολύ. Ἐπειτα οἱ τυπογράφοι καὶ τόσοι ἄλλοι.

- Ὡστε τόσοι ἐργάζονται γιὰ τὸ βιβλίο; εἶπεν ἡ Φωτούλα.

- Μάλιστα. Καί σ' ὄλους αὐτοὺς χρωστοῦμε χάρι. Γιατὶ ἐκοπίασαν. Καί χάρι σ' αὐτοὺς ἔχομε τὸ βιβλίον, πὺ μᾶς μαθαίνει τόσα χρήσιμα πράγματα. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ προσέχωμε. Νὰ μὴ τὸ μουντζουρώνωμε. Ὄταν τὸ πιάνωμε νὰ εἶμεθα καθαροί. Ἡ σάκκα μας, τὰ ροῦχα, τὰ χέρια μας νὰ εἶναι κατακάθαρα. Μὲ χέρια ἀκάθαρα πῶς θὰ ἔχωμε καθαρὸ τὸ βιβλίον;

8. Χαρὲς καὶ γέλια.

Τὸ σχολεῖο ὁλοένα γεμίζει ἀπὸ παιδιά.

Χαρές και γέλια τώρα στο προαύλιο. Νά και ἡ Κατίνα, ἡ Φανή, ὁ Νίκος, ὁ Κωστάκης. Ὅλα τὰ καλὰ παιδιά. Ἡ γειτονιὰ τὰ καμαρώνει. Τὰ ἔχει σὰν δικὰ της παιδιά. Ἡ Νίνα φορεῖ τὸ ώραῖο φορεματάκι της. Ἡ Κούλα ἤλθε μὲ ἄσπρη κορδελλίτσα στὰ μαλλιά.

Ὁ Θανασάκης καμαρώνει τὴν καινούργια σάκκα του.

- Μοῦ τὴν ἀγόρασε ὁ πατέρας. Εἶναι ὅλη ἀπὸ δέρμα, ἔχει καὶ κλειδί, πὺ κλειδώνει καὶ ξεκλειδώνει, λέγει καὶ ξαναλέγει ὁ Θανασάκης.

Σὲ λίγο κτυπᾷ τὸ καμπανάκι. Τὰ παιδιά μαζεύονται στὴν αἴθουσα. Γίνεται ἡ προσευχή. Ὁ καλὸς Θεὸς τὰ εὐλογεῖ. Ὁ δάσκαλος χαίρεται, πὺ τὰ βλέπει μαζεμμένα.

- Καλῶς ἤλθατε, τοὺς λέγει, ἀγαπητὰ μου παιδιά. Δυόμισυ μῆνες ἔχομε νὰ ιδωθοῦμε. Τώρα πάλι ξαναγυρίζομε ἐδῶ.

-Ὅπως, κύριε, γυρίζουν στὴ φωλιά τους τὰ χελιδόνια, λέγει ἡ Μαρίτσα.

- Ναί, παιδί μου. Ἐγυρίσαμε κι ἐμεῖς στὴ φωλιά μας, ὅπως τὰ χελιδόνια.

Μαζί με τόν δάσκαλο, πού ἐχάρηκε, γιατί ἤλθαν στό σχολεῖο τὰ παιδιά, ἐχάρηκε κι ἕνας ἄλλος. Εἴρετε ποιός; Ὁ μπάρμπα-Φλῶρος, πού πωλεῖ ζεστά ξεροψημένα κουλούρια. Ἄμα εἶδε, πώς ἀνοίξε τò σχολεῖο, εἶπε χαρούμενος στή γυναῖκά του:

-Ἦλθαν, Μυρτούλα, πάλι τὰ παιδιά μας. Ἀπό αὔριο θ' ἀρχίσουμε δουλειά. Ἐσύ θά ζυμώνης κι ἐγώ θά πωλῶ. Ἄς εἶναι δοξασμένος ὁ ἅγιος Θεός, πού δέν μᾶς ἀφήνει νά πεινάσωμε.

9. Τò σχολεῖο λάμπει κατακάδαρο.

Μιά ἡμέρα ὁ δάσκαλος μίλησε με τὰ παιδιά γιά τò σχολεῖο.

-Ὁλα ἐδῶ, παιδιάμου, τοῦς εἶπε, λαμποκοποῦν. Ἡ αἴδουσά μας εἶναι κάτασπρη. Τò πάτωμα, τò προαύλιο κατακάδαρο. Ὅ,τι εἶχε καί δέν

εἶχε τὸ σχολεῖο, τὰ ἐφόρεσε, γιὰ νὰ μᾶς δεχθῆ.
Τί καλὰ νὰ μπορούσαμε νὰ τὸ διατηρήσωμε
πάντα ἔτσι καθαρό! Νὰ τὸ βλέπωμε πάντα
ἔτσι νὰ λάμπη!

- Ἐγώ, κύριε, θὰ καθαρίζω καλὰ τὰ πόδια
μου, ὅταν μπαίνω, εἶπεν ἡ Δαφνούλα. Δὲν θὰ
λερώνω τὸ πάτωμα καὶ τὰ θρανία.

- Κι ἐγὼ δὲν θὰ μουτζουρώνω μὲ μελάνη
τὸν τοῖχο, εἶπεν ἄλλο παιδί.

- Ἐγὼ δὲν θὰ πετῶ κάτω χαρτάκια,
ἐπρόσθεσεν ἄλλο.

Κάθε παιδί ἔδωκε καὶ μιὰ ὑπόσχεσι.

- Εὐγε, παιδιά μου, τοὺς λέγει ὁ δάσκαλος.
Ἄν κάνωμε ἔτσι ὅλοι, τότε τὸ σχολεῖό μας θὰ
τὸ φυλάξωμε καθαρό. Εἴμεθα ὅλοι σ' αὐτὸ
σύμφωνοι; Τί λέτε;

- Εἴμεθα, κύριε, εἴμεθα, ἐφώνησαν τὰ
παιδιά.

- Ἀφοῦ εἴμεθα, τότε ἐλάτε νὰ σᾶς δείξω
κάτι.

10. Ζημιές στὸ σχολεῖο.

Ἐπῆγαν στὸν ἀνατολικὸ τοῖχο.

Ἄλλᾳ τί νὰ ἰδοῦν; Αὐτὸς σὲ ἀρκετὸ μέρος εἶναι μαυρισμένος.

- Ποιὸς τὸν ἐμαύρισε, κύριε; ρωτᾷ ὁ Πάνος.

- Εἶναι κτυπήματα ἀπὸ τόπι, εἶπεν ὁ δάσκαλος. Κάποιο παιδὶ θὰ ἔπαιζε καὶ τὸν ἐμαύρισε. Νά! φαίνονται τὰ κτυπήματα μὲ τὸ τόπι.

Ἀκόμα δὲν τὸν ἐκαθαρίσαμε, τὸν ἐμαυρίσαμε. Λέτε νὰ εἶναι μαθητῆς αὐτός, ποῦ τὸ ἔκαμε; Τί γνώμη ἔχετε;

- Ἴσως νὰ εἶναι, κύριε, κανένα ξένο παιδί, εἶπαν μερικά.

- Μακάρι, ἐσυμπλήρωσεν ὁ δάσκαλος. Πολὺ θὰ ἤθελα νὰ μὴν εἶναι κανένας ἀπὸ σᾶς, Ἄλλὰ καὶ πιὸ κάτω μᾶς ἔκαμαν ζημιὰ. Μᾶς ἔξυσαν τὸν τοῖχο, μᾶς τὸν ἔγδαραν. Κάποιος, φαίνεται, ἐβάλθηκε νὰ σκαρφαλώσῃ στὸ παράθυρο καὶ τὸν ἔξυσε. Τί θὰ γίνῃ, ἂν πᾶμε ἔτσι;

Ὁ δάσκαλος τώρα σιωπᾷ. Κοιτάζει τὶς ζημιές καὶ κουνᾷ τὸ κεφάλι του. Μὰ καὶ τὰ παιδάκια εἶναι στενοχωρημένα. Λυποῦνται καὶ αὐτά.

- Νὰ εἶναι τάχα ἓνας, ποῦ ἔκαμε αὐτὰ ἢ πολλοί; λέγουν τὰ παιδιὰ μεταξύ τους.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔβαλεν ὁ δάσκαλος καὶ ἔφτιασαν πάλι τὸν τοῖχο. Τὰ παιδιὰ δίνουν τὸν λόγο τους, πῶς δὲν θὰ ξαναγίνουν ζημιές.

11. Ἐμαύρισε στὴν ἐξοχή.

- Πωπώ! ὁ Μανωλάκης πόσο ἐμαύρισε ἀπὸ τὸν ἥλιο! λέγει γελῶντας ὁ δάσκαλος. Καλέ, ἐσύ ἔγινες σὰν ἀραπάκι! Ποῦ ἐπέρασες, Μανωλάκη, τίς διακοπές; Πῶς ἐμαύρισες τόσο;

- Ἐπήγαμε κύριε, μὲ τὴν ἀδελφή μου στὸν παππού μας. Ἐπήγαμε στὸ χωριό. Τὸν ἐβοηθήσαμε στὶς δουλειές.

- Καὶ ποιὰ βοήθεια, Μανωλάκη, ἔκανες ἐσύ στὸν παππού σου;

- Ἐψώνιζα, κύριε, στὸν μπακάλη. Ἐφερνα νερὸ μὲ τὸ κανάτι ἀπὸ τὴ βρύση. Ἐβοσκοῦσα καὶ τὸ ἀρνάκι.

- Ἐβοσκοῦσες, ἀρνάκι!
Ὡστε ἔγινες λοιπὸν καὶ

